

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 1/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Fecil'akom, Jesenná 8, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co 74/2017 z 11. apríla 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 214/2019 z 29. apríla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostný návrh

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [ktorý podniká pod obchodným menom [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ]

██████████ ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“)], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 22 Co 74/2017 z 11. apríla 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 214/2019 z 29. apríla 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) bol pod sp. zn. 8 C 91/2016 vedený spor, a to na základe žaloby sťažovateľa o vydanie bezdôvodného obohatenia proti ██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „žalovaný“), za užívanie pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území Prešov, zapísaného ako parcela registra ██████████ – orná pôda s výmerou 1296 m² (ďalej len „predmetný pozemok“), a to z dôvodu, že je na ňom umiestnená vodná stavba – umelé koryto vodného toku (rieky Sekčov), ktorá je v správe žalovaného. Samotná skutočnosť užívania predmetného pozemku bez akéhokoľvek súkromnoprávneho titulu a za to poskytnutej protihodnoty nebola medzi stranami sporná, spornou ostala výška obvyklého nájomného za užívanie porovnateľnej nehnuteľnosti v danom mieste a v rozhodnom období, ktorá mala byť určujúca pre zistenie rozsahu bezdôvodného obohatenia. Z troch, stranami do konania predložených súkromných znaleckých posudkov, okresný súd pri rozhodnutí vychádzal zo žalovaným predloženého znaleckého posudku ██████████, ktorý považoval za najhodnovernejší, pretože aj keď všetky stranami predložené znalecké posudky boli vypracované porovnávacou metódou, znalec ██████████, pri stanovení (odhade) všeobecnej hodnoty predmetného pozemku a jeho nájmu v rámci porovnávania vychádzal z nájomných zmlúv týkajúcich sa takých nehnuteľností, ktoré sa svojím charakterom a polohou najviac približovali k porovnávanému predmetnému pozemku. Po následnej zmene žalobného návrhu sa sťažovateľ proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 35 148,23 € s príslušenstvom a sumy 1055,16 € mesačne do budúcnosti.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 91/2016 z 2. júna 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom žalobe sťažovateľa v časti, a to konkrétne v sume 17 740,32 € s príslušenstvom, vyhovel, druhým výrokom žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a tretím výrokom určil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

4. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, a to tak, že prvým výrokom potvrdil rozsudok okresného súdu v druhom výroku, druhým výrokom zmenil rozsudok okresného súdu v treťom výroku tak, že priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu a tretím výrokom stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu (v časti jeho potvrdzujúceho výroku) podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť odôvodňoval s poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods.1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c) CSP a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

7. Sťažovateľ namieta zrejmy rozpor vzniknutého právneho stavu zapríčineného nedostatočným odôvodnením napadnutých súdnych rozhodnutí vydaných v predmetnej právnej veci, spočívajúci v nezodpovedaní jeho, pre konanie podstatných námietok s jeho základným právom na spravodlivé súdne konanie.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 214/2019 zo dňa 29.04.2020 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co 74/2017-362 zo dňa 11.04.2019 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4 Cdo 214/2019 zo dňa 29.04.2020 sa zrušuje.

3. Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co 74/2017-362 zo dňa 11.04.2019 sa v časti, ktorou Krajský súd v Prešove potvrdil II. výrok Okresného súdu Prešov sp. zn. 8 C 91/2016-283 zo dňa 02.06.2017 o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, vrátane DPH, na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Sťažnostná argumentácia a predbežné posúdenie veci ústavným súdom

III. 1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

17. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyplývajúca z § 124 zákona o ústavnom súde vzhľadom na dátum doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu právnenému zástupcovi sťažovateľa (9. júna 2020) zachovaná.

18. Podstata ústavnej sťažnosti v tejto časti spočíva v námietke, že sťažovateľ nedostal zo strany krajského súdu odpoveď na podstatné argumenty prednesené v jeho odvolaní, a to konkrétne

- na argumentáciu, ktorou poukazoval, že určenie výšky náhrady za neoprávnené užívanie pozemku má zodpovedať trhovému nájomnému v danom mieste a čase,

- na argumentáciu, ktorou namietal, že pri výpočte všeobecnej hodnoty nájmu nemožno prihliadať na stavby postavené na pozemkoch, a teda, že pri určovaní všeobecnej hodnoty nájmu je potrebné na pozemky nahliadať ako na nezastavané,

- na skutočnosť, že v konaní namietal, že znalec [REDAKOVANÉ], vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku č. 1/2017 z neobjektívnych podkladov, keďže zmluvy, ktoré boli podkladom jeho vypracovania, boli uzavreté s tým, že na pozemkoch sa už nachádza vodná stavba, a jednak preto, že dve z troch zmlúv boli žalovaným uzatvorené so štátnou rozpočtovou organizáciou, resp. so spoločnosťou, ktorej jediným akcionárom je štát,

- na podstatný argument, že okresný súd nevzal do úvahy špecifické postavenie znaleckého ústavu Technickej univerzity v Košiciach, ktorého znalecký posudok sťažovateľ predložil do konania a z ktorého záverov mal podľa názoru sťažovateľa okresný súd vychádzať.

19. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

20. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

21. Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôrazňuje, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu. Je úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09).

22. Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv sporovej strany a jej návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo sporovej strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené

tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú, za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (m. m. II. ÚS 78/05). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu však nepatrí právo strany sporu (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá strana sporu (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06).

23. Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorého obsah nepovažuje za potrebné citovať, konštatuje, že jeho odôvodnenie je presvedčivé, zrozumiteľné a obsahuje jasné a vyčerpávajúce odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

24. Konkrétne, krajský súd na doplnenie rozsudku okresného súdu zdôraznil, že by nemali existovať pochybnosti o práve vlastníka na náhradu podľa pravidiel trhu (ponuka –dopyt), Treba teda vychádzať z trhových podmienok, ale vždy so zreteľom na všetky okolnosti prípadu. Medzi okolnosti, ktoré môžu determinovať výšku náhrady, patrí aj odplata za užívanie porovnateľného pozemku v odplatných zmluvných vzťahoch s prihliadnutím na vecnú, časovú a geografickú súvislosť, *„pričom sa nedá porovnávať biznis pozemkov zatažených vodným korytom s pozemkami určenými na podnikanie“* (bod 35 napadnutého rozsudku, pozn.) Pokiaľ sťažovateľ v tejto súvislosti argumentoval, že pri určovaní všeobecnej hodnoty nájmu je potrebné na pozemky nahliadať ako na nezastavané, ústavný súd poukazuje na bod 30 rozsudku okresného súdu, kde tento poukázal na skutočnosť, že aj keď sťažovateľ namietal, že všeobecná hodnota nájmu pozemku sa má určiť pred jeho stavebnou úpravou, je potrebné poukázať na to, že aj keby vodná stavba (umelé koryto) neexistovala, stále sa bude na predmetnom pozemku

nachádzať vodný tok, čo má nepochybne vplyv na stanovenie hodnoty pozemku a možnosti jeho využitia.

25. Krajský súd sa v bode 37 napadnutého rozsudku podrobne a presvedčivo vysporiadal aj s argumentáciou sťažovateľa, ktorou tento namietal, že znalec [REDACTED], vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku č. 1/2017 z neobjektívnych podkladov, keď poukázal na skutočnosť, že aj keď uzatváranie zmlúv s právnickými osobami s majetkovou účasťou štátu má svoje špecifiká, rozhodné pre posúdenie veci bolo, že podkladom pre vyhotovenie predmetného znaleckého posudku bola aj zmluva, ktorú žalovaný uzatvoril s fyzickou osobou, pričom táto sa nijako výrazne, čo sa týka ceny nájmu, neodklonila od ďalších dvoch zmlúv uzatvorených so štátnymi organizáciami.

26. Vo vzťahu k sťažovateľovmu „*nosnému dôvodu odvolania*“, ktorým namietal, že konajúce súdy žiadnym spôsobom nereflektovali na skutočnosť, že ním do konania predložený znalecký posudok bol vypracovaný znaleckým ústavom, ktorý má v hierarchii znalcov „*nepochybne osobitné postavenie*“, na základe čoho mali konajúce súdy v konaní prihliadnuť na tento znalecký posudok, ústavný súd konštatuje, že rozhodné nebolo spochybňovanie významu znaleckého posudku, ktorý do konania predložil sťažovateľ, keď krajský súd v bode 35 napadnutého rozsudku poukázal na skutočnosť, že znalecký posudok vyhotovený znaleckým ústavom je významný a história a judikatúra súdov potvrdzuje precíznejší prístup univerzít k odborným záležitostiam. Podstatným dôvodom, pre ktorý konajúce súdy prihliadli na znalecký posudok [REDACTED] č. 1/2017, a nie na znalecký posudok vypracovaný Technickou univerzitou v Košiciach č. 46 z 30. novembra 2016, bola skutočnosť, že tento vychádzal zo zmlúv, ktoré sa týkajú nehnuteľností, ktoré sa najviac približujú porovnávanému pozemku, keďže ide o pozemky, na ktorých sa nachádza vodná plocha, a preto sú z uvedeného hľadiska špecifickejšie, čo viedlo okresný súd k záveru, že ho považoval za hodnovernejší (bod 30 rozsudku okresného súdu). Krajský súd uviedol, že znaleckým ústavom skúmané nehnuteľnosti sú ako pozemky značne odlišné od porovnávaného pozemku. V danom prípade tak nebol dôvod uprednostniť pred pozemkami zaťaženými za takmer identických podmienok pozemky, z ktorých vychádzal znalecký ústav, ktoré slúžia ako diaľničný privádzač, resp.

sú vymedzené pre cestu I. triedy, vstup do rodinného domu alebo pozemok prenajatý na účel umiestnenia telekomunikačných zariadení (bod 37 napadnutého rozsudku).

27. Z uvedeného je zrejmé, že všeobecné sudy dali sťažovateľovi odpoveď na ním v konaní prednesené podstatné argumenty. Ústavný súd preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (Civilného sporového poriadku a Občianskeho zákonníka), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

28. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III. 2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

29. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti spočíva v námietke, že najvyšší súd odmietol jeho dovolanie, pričom sa vôbec nezaoberal konkrétnou právnou otázkou vymedzenou v dovolaní, a to s poukazom na závery rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 210/2017 z 20. januára 2009, na ktoré poukázal a v ktorom najvyšší súd vyslovil, že znalecký ústav má nepochybne osobitné postavenie. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza: *«... nie je správne a žiaduce, aby Najvyšší súd SR svoju vlastnú argumentáciu používal len vtedy, kedy sa mu to hodí, kedy to uzná za vhodné (teda v prípadoch, v ktorých sa aj súd prvej inštancie a odvolací súd priklonia na stranu znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavom), pričom v iných prípadoch*

podobných tomu sťažovateľovmu sa Najvyšší súd SR touto právnou otázkou (na zodpovedaní ktorej postavil sťažovateľ svoje dovolanie) „okľukou“ nezaoberal. Ale zaoberal sa materiálным vedením sporu a princípom voľného hodnotenia dôkazov. Alibistický postoj Najvyššieho súdu SR v prípadoch, akým je aj ten sťažovateľov, kedy všeobecné súdy v konkurencii znaleckého posudku znaleckého ústavu a „obyčajného“ znalca sa priklonia k záverom toho „obyčajného“, o to viac pokiaľ sa dovolací súd touto otázkou na ktorej bolo postavené dovolanie sťažovateľa nezaoberal, je odmietnutím spravodlivosti a flagrantným porušením základných práv sťažovateľa.» Sťažovateľ namieta, že dosiaľ v celom konaní nedostal relevantnú odpoveď na otázky a argumenty zásadného právneho významu, od posúdenia ktorých sa odvíja samotné rozhodnutie vo veci, a tento stav „nenapravil“ ani najvyšší súd.

30. Ústavný súd štandardne vychádza z názoru, že na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (m. m. I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobne platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania, jeho opodstatnenosti a pod.

31. Ústavný súd považuje záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa podľa § 447 písm. c) a § 447 písm. f) CSP za ústavne konformný a udržateľný. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu, nemajúce oporu v zákone (t. j. v Civilnom sporovom poriadku).

32. Najvyšší súd vo vzťahu k sťažovateľom vymedzenej prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) konštatoval, že sťažovateľ neopodstatnene namieta, že krajský súd ako súd odvolací mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd podrobne ozrejmil, na základe čoho dospel k názoru o neopodstatnenosti sťažovateľových námietok o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, keď predovšetkým poukázal na podstatu konceptu voľného hodnotenia dôkazov. V tomto kontexte bolo vo veci podstatné, že sudy oboch nižších inšancií uviedli, prečo za základ pre zistenie výšky obvyklého nájomného vzali práve znalecký posudok [REDACTED], a nie znalecký posudok znaleckého ústavu Technickej univerzity v Košiciach, čo najvyšší súd považoval za dôležité pre vylúčenie pochybností vo vzťahu k prípadnej arbitrárnosti postupu voľného hodnotenia dôkazov v civilnom procese konajúcimi súdmi.

33. K sťažovateľom vymedzenej prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd konštatoval, že nastolené právne otázky nespĺňajú kritérium právnej otázky rozhodujúcej (kľúčovej) pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej. Otázky, či majú závery znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavom prednosť pred závermi znaleckého posudku vypracovaného znalcom – fyzickou osobou a či má súd v prípade konkurencie znaleckých posudkov pri svojom rozhodovaní zohľadňovať závery znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavom pred závermi znaleckého posudku znalca fyzickej osoby, sa netýkajú právneho posúdenia veci, ale spochybňujú skutkové závery o tom, aká konkrétna výška peňažnej náhrady za užívanie predmetného pozemku v rozhodnom období je primeraná, ktorá je vždy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu individuálna.

34. S prihliadnutím na uvedené pokiaľ najvyšší súd dospel k názoru, že prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) nevyplýva, resp. nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v §421 ods. 1 CSP, tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny a nepreskúmateľný.

35. Vzhľadom na už uvedené možno konštatovať, že sťažovateľovi sa nepodarilo preukázať takú kauzálnu spojitosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a ním namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by jeho vec posúvala do ústavnoprávnej roviny, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

36. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu